ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπρόφταινε νὰ τὸν μεταφέρῃ στὴ Σαντορίνη.

Οἱ κάτοικοι τοῦ νησιοῦ αὐτοῦ μεταχειρίσθηκαν τὸν ἐξόριστο φιλόσοφο μὲ καλωσύνη, καὶ ἀργότερα ἡ Κυβέρνησις τοῦ ἔστειλε «ἐπιδέξιον τῆς ψυχῆς του ἰατρόν» τὸ διάσημο καθηγητὴ τῆς Θεολογίας Θεόκλητο Φαρμακίδη, γιὰ νὰ τὸν ξαναφέρῃ στὴν «ὁδὸν τῆς ἀληθείας». Ἀλλ' ὁ Φαρμακίδης ἔφτασε ἀργά. Ἡ καταδιώξεις εἶχαν σκληρύνει πιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ Καΐρη, ποὺ ἦταν καὶ ἐκ φύσεως πεισματάρης. Ὄχι μόνο δὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ τὶς συμβουλὲς τοῦ Φαρμακίδη ἀλλὰ καὶ ἐζήτησε νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, νὰ ἐκπατρισθῇ.

Ἡ ἄδεια τοῦ δόθηκε. Καὶ ὁ Καΐρης, κλαίγοντας πικρά, ἀπεχαιρέτησε τοὺς φίλους του λέγοντας: «—*Ἔγκαταλείπω τὴν γῆν τῆς φιλτάτης Πατρίδος, τὴν ὁποίαν ἐπότισα μὲ τὰ δάκρυά μου καὶ μὲ τὸ αἷμα μου καὶ τὴν διέτρεξα ἐν μέσῳ καύσωνος, γυμνὸς καὶ ἀνυπόδητος!...*»

Τῷ 1841 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐξέδωσε ἐγκύκλιον ὅπου ἀναφέρεται ὅτι «...ὁ Θεόφιλος Καΐρης ὡς ἀρνησίχριστος εἶνε καθηρημένος τοῦ θείου βαθμοῦ τῆς ἱερωσύνης, πάντα δὲ τὰ σχετικὰ μὲ τὴν αἵρεσίν του συγγράμματα παραδίδονται εἰς τὸ ἀνάθεμα».

Ὁ Καΐρης ἐπῆγε στὴν Ἀγγλία ὅπου ἔμεινε ὡς τὸ 1844. Τότε ψηφίσηκε τὸ Σύνταγμα ποὺ καθιέρωνε τὴν ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως, καὶ ὁ γέρο-ἐξόριστος, κατὰ συμβουλὴ τοῦ Κωλέττη, ξαναγύρισε στὴν Ἄνδρο, ὅπου καταγινότανε νὰ διδάσκῃ μερικὰ φτωχὰ παιδιά, συντηρούμενος ἀπὸ ἐράνους λίγων ὁμογενῶν, ἀπὸ τὴν Ἀγγλία.

Πέθανε ὅμως ὁ προστάτης του ὁ Κωλέττης, καὶ ὁ Καΐρης, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐπιμένῃ στὶς θρησκευτικές του λεποιθήσεις, ἐσήκωσε γιὰ δεύτερη φορὰ ἐναντίον του τὸ φανατισμὸ τοῦ κλήρου, κατηγορήθηκε πάλι στὰ 1852 «ὡς αἱρεσιάρχης ἀγνώστου θρησκείας», βρίστηκε, ἐπροπηλάκιστηκε, δικάστηκε στὴ Σῦρο καὶ καταδικάστηκε σὲ φυλάκισι 2 ἐτῶν καὶ 10 ἡμερῶν, καὶ συνάμα σὲ 7 ἐτῶν ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησι. Μαζὶ του καταδικάστηκαν σὲ φυλάκισι ἑνὸς ἔτους τρεῖς ἀπὸ τοὺς κυριωτέρους ὀπαδούς του: ὁ Γλαυκωπίδης, ὁ Δεσποτόπουλος καὶ ὁ Μονοκόνδυλος. Τὸ Δικαστήριο, μὲ τὴν ἴδια ἀπόφασι, διέταξε «*τὴν διάλυσιν τῆς θρησκευτικῆς Ἑταιρίας Θεοσέβεια καὶ τὴν δήμευσιν τῶν ἐγγράφων καὶ πραγμάτων αὐτῆς.*»

Ὁ φιλόσοφος Καΐρης ἄκουσε μὲ ἠρεμία τὴν ἀπόφασι, καὶ δίνοντας μὲ τὸ παράδειγμά του θάρρος στοὺς μαθητάς του, ἄφησε νὰ τὸν ὁδηγήσουν στὴ φυλακή. Ἤτανε μιὰ κρύα νυχτιὰ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1852 ὅταν τὸν ἔκλεισαν σ' ἕνα σκοτεινὸ καὶ ὑγρὸ κελλί, ὁλομόναχον.

Ὕστερ' ἀπὸ 22 ἡμέρες, ὁ Καΐρης ἀπὸ τὰ δεινοπαθήματα ἀρρώστησε, ἔπαθε κακοήθη πυρετὸ καὶ πέθανε στὶς 12 Ἰανουαρίου 1853. Ἡ κακή του μοῖρα τὸν κατεδίωξε καὶ μετὰ θάνατο. Ὁ ἀείμνηστος νομομαθὴς Σαρίπολος, ποὺ ὑπῆρξε συνήγορός του, γράφει μὲ ἀγανάκτησι ἐναντίον τῶν ἀρχῶν Σύρου «διότι αὐταὶ οὐ μόνον οὐδὲ ταφῆς ἀξιοπρεποῦς τὸν Θεόφιλον, τὸν παλιὸν ἐκεῖνον τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιστήν, ἠξίωσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἱερὸν παντὸς λογικοῦ ὄντος σκήνωμα ἐξύβρισαν, ἐγκαταλείψασαι αὐτὸ ἄφωτον, μόνον καὶ ἀφύλακτον ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ καὶ ἀκήδευτον εἴς τινα γωνίαν τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου Σύρου, ὡς μεμολυσμένον πτῶμα παρορρίψασαι, χωρὶς κἂν νὰ συγχωρήσωσι εἰς τὸν ἀδελφόν του Δημήτριον νὰ κηδεύσῃ τὸν ἀδελφόν!!...»

***

Ὁ Θεόφιλος Καΐρης,—ποὺ εἶχε σπουδάσει καὶ Φυσικομαθηματικά,—εἶχε ἐπινοήσει κ' ἕνα πολὺ περίεργο σύστημα «Καϊρείου Ἡμερολογίου», στὸ ὁποῖον οἱ δώδεκα· μῆνες εἶχαν τὰ ἀκόλουθα ὀνόματα. 1) Θεοσέβιος. 2) Σοφάρετος. 3) Δίκαιος. 4) Ἅγιος. 5) Ἀγάθιος. 6) Σθένιος. 7) Ἀγάπιος. 8) Χαρίσιος. 9) Μακρόθυμος. 10) Αἰώνιος. 11) Νόῖος καὶ 12) Σώσιος ἢ Ἀναπαύσιμος.

Τὴν ἑπομένην τῆς καταδίκης του ὁ Καΐρης εἶχε κάνει ἀναίρεσι τῆς ἀποφάσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου. Στὴ συζήτησι τῆς ὑποθέσεως—ποὺ ἔγεινε μιὰ ἑβδομάδα μετὰ τὸ θάνατό του!—ἔλαβαν μέρος οἱ μεγαλείτεροι νομομαθεῖς τῆς ἐποχῆς: ὁ Πολυζωΐδης, ὁ Οἰκονομίδης, ὁ Παπαρρηγόπουλος καὶ ἄλλοι.

Ἡ ἀπόφασις βγῆκε ἀθωωτική. Τὸ Ἀνώτατο Δικαστήριο ἐδικαίωσε τὴ μνήμη τοῦ μεγάλου Ἕλληνος φιλοσόφου—«τοῦ νεωτέρου Σωκράτη», ὅπως τὸν ὀνόμασαν—καὶ διέταξε τὴν ἀπελευθέρωσι τῶν φυλακισμένων μαθητῶν του.

Οἱ συμπολῖται του Ἄνδρειοι ἤθελαν νὰ στήσουν τὴν προτομὴ τοῦ Θεοφίλου Καΐρη, εἶχαν ἐνεργήσει ἐράνους, ἀλλ' ἐπὶ 18 χρόνια ἡ Ἑλληνικὲς Κυβερνήσεις δὲν τὸ ἐπέτρεπαν, ἀπὸ φόβο θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ. Τέλος ἡ ἄδεια ἐδόθηκε, καὶ στὶς 5 Μαΐου 1912, στὴν κεντρικὴ πλατεῖα τῆς Ἄνδρου, στήθηκε μαρμάρινη ἡ προτομὴ τοῦ νησιώτη φιλοσόφου. Στὴ μιὰ ὄψι τοῦ βάθρου εἶνε σκαλισμένη ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή:

Χαῖρε τῆς εὐάνδρου Ἄνδρου αἰγλῆεν τέκνον.

Καὶ στὴν ἄλλη ὄψι:

Θεόφιλος Καΐρης, ὁ τοῦ Γένους Διδάσκαλος, ὁ ὑπὲρ Πατρίδος πολλὰ μογήσας, ὁ τῶν ὀρφανῶν πατὴρ καὶ προστάτης, ἐγεννήθη ἐν Ἄνδρῳ τῇ 9η Ὀκτωβρίου 1784. Ἀπέθανεν ἐν Σύρῳ τῇ 12 Ἰανουαρίου 1853.

ΣΗΜ. «Μπουκέτου». Γιὰ τὸν Θ. Καΐρην ἔχουν ἐκδόσει ἐνδιαφερούσας μονογραφίες ὁ κ. Καμπάνης, ἀπόγονός του, καὶ ὁ κ. Πασχάλης, ἀμφότεροι συμπατριῶται τοῦ σοφοῦ Ἀνδρείου.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ

ΝΕΑ, ΕΙΔΗΣΟΥΛΕΣ, ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἕνας ἑπταετὴς ἥρως

Ἕνα σπανιώτατο παράδειγμα παιδικοῦ ἡρωϊσμοῦ σημειώθηκε πρὸ δύο ἑβδομάδων στὴν Ἰταλικὴ κωμόπολι Ρένιζιο Λιμίλια. Τρία μικρὰ παιδάκια, τὸ ἕνα ἡλικίας 5 ἐτῶν καὶ τὸ τρίτο 8 ἐτῶν, ἔπαιζαν κοντὰ σ' ἕνα ποταμάκι, ἐνῶ ἡ μητέρες τους ἦσαν καθισμένες λίγο πιὸ πέρα καὶ κουβέντιαζαν. Τὰ παιδιὰ ἔριξαν στὸ ποταμάκι μιὰ χάρτινη βαρκούλα καὶ ἄρχισαν νὰ τὴν παρακολουθοῦν τρέχοντας κατὰ μῆκος τῆς ὄχθης.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ὅμως μιὰ δυνατὴ κραυγὴ ἀκούσθηκε ποὺ κατατρόμαξε τὶς τρεῖς μητέρες. Ἔτρεξαν ἀμέσως πρὸς τὸ ποτάμι καὶ εἶδαν μὲ φρίκη, τὸ μικρότερο ἀπὸ τὰ τρία παιδάκια νὰ βυθίζεται μέσα στὸ νερό, ἐνῶ τὰ ἄλλα δύο στεκόντουσαν τρομαγμένα στὴν ὄχθη καὶ κύτταζαν μὲ δάκρυα τὸν σύντροφό τους. Τὴν ἴδια ὅμως στιγμὴ φάνηκε στὴν ἀπέναντι ὄχθη ἕνα ἄλλο παιδάκι 7 ἐτῶν μόλις, Ἀντώνιο ντὰλ Βὲρμ ὀνόματι, ρίχθηκε ἀποφασισιστικὰ μέσ' στὸ ποτάμι, ἄρπαξε τὸν μικρὸ ποὺ βυθιζότανε διαρκῶς καὶ κολυμπώντας μὲ ὅλη τὴ δύναμί του τὸν ἔβγαλε στὴν ὄχθη, σώζοντάς τον ἀπὸ βέβαιο θάνατο!...

Ὁ μικρὸς ἥρως θὰ παρασημοφορηθῇ γιὰ τὴν ἀνδρεία του...

***

Ἡ μεγαλείτερη ἀναφορὰ τοῦ κόσμου

Στὴν Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων τῆς Ἀγγλίας ὑπεβλήθη πρὸ ἡμερῶν μιὰ ἀτελείωτη ἀναφορά, ἡ μεγαλείτερη ἀναφορὰ ποὺ ἔχει ποτὲ ὑποβληθῇ σὲ δημοσία ὑπηρεσία.

Εἶνε μία ἀναφορὰ ποὺ ζητεῖ νὰ καταργηθῇ τὸ σημερινὸ σύστημα φορολογίας αὐτοκινήτων καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἄλλο δικαιώτερο. Καὶ τὸ μὲν περιεχόμενο τῆς ἀναφορᾶς δὲν ἔχει καμμιὰ ἐξαιρετικὴ σημασία. Τὸ οὐσιῶδες εἶνε ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὐτὴ ζυγίζει, οὔτε πολὺ οὔτε λίγο.., 600 κιλὰ ἔχει δὲ.. 920.000 ὑπογραφὲς ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων!...

***

Οἱ Βιεννέζοι... ζηλωταί!...

Στὴν Βιέννη ὑπάρχει ἕνας Σύλλογος «Ὑπὲρ τῆς Ἀναστηλώσεως τῆς Ἠθικῆς», ὅμοιος μὲ τὸν «Σύλλογο τῶν Ζηλωτῶν», ποὺ εἶχε ἐμφανισθῇ ἄλλοτε στὸν Πειραιᾶ. Πρὸ ἡμερῶν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ συλλόγου αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγονται καὶ μερικοὶ καλοὶ ζωγράφοι, γύρισαν τὴν νύχτα τοὺς κεντρικωτέρους δρόμους τῆς Βιέννης καὶ ὅπου ὑπῆρχαν διαφημισικὲς εἰκόνες γυναικῶν μὲ μεγάλο ντεκολτὲ ἢ μὲ πολὺ χοντὲς φοῦστες, κάθησαν ὑπομονετικὰ καὶ τὶς διώρθωσαν... σκεπάζοντας τοὺς γυμνοὺς λαιμοὺς καὶ τὰ γυμνὰ πόδια!... Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ διόρθωμα ἦταν τόσο τεχνικὰ καμωμένο ὥστε τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ οἱ διαβάτες καὶ αὐτοὶ οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ρεκλαμῶν, ἀργησαν πολὺ νὰ ἀντιληφθοῦν τὴν... ἐπὶ τὸ ἠθικώτερον διόρθωσίν των. Πάντως δὲν δυσαρεστήθηκαν καὶ πολύ. Διότι... ἐτονώθη ἔτσι ἡ ρεκλάμα ποὺ καναν στὰ εἴδη τους...

***

Ἡ τιμὴ τῶν αὐτογράφων

Σὲ μιὰ δημοπρασία ποὺ ἔγινε τελευταίως στὸ Παρίσι πουλήθηκε μιὰ αὐτόγραφος ἐπιστολὴ τοῦ Μ. Ναπολέοντος πρὸς τὸν Μπαρράς 20.000 γαλλικὰ φράγκα καὶ μία αὐτόγραφος ἐπιστολὴ τοῦ Γκαῖτε πρὸς τὴν κυρία νὲ Στάελ 6.800 φράγκα!...

ΤΟΥ ΟΜΑΡ ΚΑΓΙΑΜ

ΠΕΡΣΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ὅταν ἡ αὐγινὴ πνοούλα μισαγοίγῃ τὰ τριαντάφυλλα καὶ τοὺς μουρμουρίζει πὼς οἱ βιολέττες ἄνοιξαν πειά, ἀξίζει νὰ ζῇ ἐκεῖνος μονάχα ποὺ βλέπει πλάϊ του νὰ κοιμᾶται μιὰ λυγερὴ κοπέλλα, ποὺ ἀδράζει τὸ ποτῆρι του καὶ ἀφοῦ τ' ἀδειάσῃ, τὸ πετᾷ...

***

Ὅταν ὁ ἴσκιος τοῦ Θανάτου ἁπλωθῇ κατὰ μένα, ὅταν δεθῇ τῶν ἡμερῶν μου τὸ δεμάτι, θὰ σᾶς καλέσω, καλοί μου φίλοι νὰ μὲ σηκώσετε. Ὅταν θὰ γίνω χῶμα, ἀπὸ τὸ χῶμα μου θὰ πλάσετε ἕναν ἀμφορέα, θὰ τὸν γεμίσετε κρασὶ καὶ τότε θὰ μὲ ἰδῆτε νὰ ξαναζῶ!...

Ὀμὰρ Καγιὰμ

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

Τὸν Τριβουλέτο, τὸν περίφημο γελωτοποιὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Φραγκίσκου Α' τὸν φοβέρισε κάποτε ἕνας τῶν αὐλικῶν ὅτι θὰ τὸν σκότωνε ἀπὸ τὸ ξύλο, γιατὶ τὸν εἶχε περιπαίξῃ. Ὁ Τριβουλέτος ἔτρεξε ἀμέσως στὸ Βασιλέα καὶ τοῦ τὸ εἶπε.

—Ἂν τολμήσῃ νὰ σὲ σκοτώσῃ, εἶπεν τότε ὁ βασιλεύς, θὰ τὸν κρεμάσω ἕνα τέταρτο μετὰ τὸ θάνατό σου!...

—Ἀ! Μεγαλειότατε, φώναξε τότε ὁ Τριβουλέτος, κάμετέ μου τὴ χάρι νὰ τὸν κρεμάσετε ἕνα τέταρτο πρίν!...